

Posolstvo Svätého Otca Františka

pri príležitosti Medzinárodného dňa osôb so zdravotným postihnutím

„Vy ste moji priatelia“ (Jn 15, 14)

3. december 2021

Drahí bratia a sestry!

Pri príležitosti vášho svetového dňa sa chcem obrátiť priamo na vás, ktorí žijete s nejakým zdravotným postihnutím, a povedať vám, že Cirkev vás miluje a potrebuje každého z vás, aby naplnila svoje poslanie v službe evanjeliu.

Ježiš – priateľ

Ježiš je náš priateľ! On sám to povedal pri Poslednej večeri svojim apoštolom (porov. Jn 15, 14). Jeho slová hovoria aj k nám a osvetľujú tajomstvo nášho vzťahu s ním i našej príslušnosti k Cirkvi. „Priateľstvo s Ježišom je nerozlučné. On nás nikdy neopustí, aj keď sa niekedy zdá, že mlčí. Keď ho potrebujeme, dá sa nám nájsť a je pri nás, kamkoľvek ideme“ (posynodálna apoštolská exhortácia *Christus vivit*, 154). My kresťania sme prijali dar: prístup k Ježišovmu Srdcu a k priateľstvu s ním. Je to privilegium a požehnanie, ktoré sa stáva naším povolaním: sme povolaní byť jeho priateľmi!

Mať Ježiša za priateľa je nesmiernou útechou. Môže to každého z nás premeniť na vďačného a radostného učeníka, ktorý je schopný svedčiť o tom, že vlastná krehkosť nie je prekážkou pri prežívaní a odovzdávaní evanjelia. Dôveryplný a osobný vzťah s Ježišom môže totiž byť duchovným kľúčom na prijatie obmedzení, ktoré všetci pociťujeme, a pre život zmierený s vlastným stavom. Stiaľ sa môže zrodiť radosť, ktorá „napĺňa srdce a celý život“ (apoštolská exhortácia *Evangelii gaudium*, 1), pretože – ako napísal istý veľký exegeta – priateľstvo s Ježišom je „iskrou, ktorá zapaluje nadšenie“.¹

Cirkev je váš domov

Krstom sa každý z nás stáva plnoprávnym členom cirkevného spoločenstva a každý z nás, bez vylúčovania a diskriminácie kohokoľvek, môže zvolať: „Ja som Cirkev!“. Cirkev je skutočne vaším domovom! My všetci sme Cirkev, pretože Ježiš sa rozhodol byť naším priateľom. Cirkev – a to si musíme v synodálnom procese, ktorý sme začali, ešte lepšie osvojiť – „nie je spoločenstvom dokonalých, ale spoločenstvom učeníkov na ceste, ktorí

¹ Rudolf Schnackenburg, *Amicizia con Gesù*, Brescia 2007, s. 68.

nasledujú Pána, pretože uznávajú, že sú hriešnici a potrebujú jeho odpustenie“ (*Katechéza*, 13. apríl 2016). V tomto ľude, ktorý kráča vpred uprostred rôznych udalostí dejín, vedený Božím slovom, „všetci sme protagonistami a nikoho nemožno považovať len za komparzistu“ (*Príhovor veriacim Ríma*, 18. september 2021). Preto je aj každý z vás povolaný priniesť vlastný príspevok k synodálnej ceste. Som presvedčený, že synoda bude opravdivým „participatívnym a inkluzívnym cirkevným procesom“,² z ktorého cirkevné spoločenstvo vyjde skutočne obohatené.

Žiaľ, aj dnes sa s mnohými z vás „zaobchádza ako s cudzími telesami spoločnosti“, mnohí z vás „cítia, že existujú bez toho, aby niekam patrili a na niečom mali účasť“ a „existuje ešte mnoho vecí, ktoré [bránia vášmu] plnému občianstvu“ (encyklika *Fratelli tutti*, 98). Diskriminácia je naďalej príliš často prítomná na mnohých úrovniach spoločenského života; živia ju rôzne predsudky, neznalosť a kultúra, ktorá sa nesnaží pochopiť neoceniteľnú hodnotu každého človeka. Najmä však pretrvávajúca tendencia hľadiť na zdravotné postihnutie – ktoré je výsledkom interakcie medzi sociálnymi bariérami a vlastnými obmedzeniami – ako na chorobu, prispieva k tomu, že naďalej žijete v odlúčení, a podporuje vašu stigmatizáciu.

Pokiaľ ide o Cirkev, „najhoršia diskriminácia [...] je nedostatok duchovnej pozornosti“ (apoštolská exhortácia *Evangelii gaudium*, 200), ktorá sa často prejavuje v odopieraní prístupu k sviatostiam, čo, žiaľ, niektorí z vás zakúsili. Magistérium v tejto veci je veľmi presvedčivé a nedávno vydané *Direktórium pre katechizáciu* jasne potvrdilo, že „nikto nesmie odmietnuť sviatosti osobám so zdravotným postihnutím“ (272). Zoči-voči diskriminácii je to práve priateľstvo s Ježišom, ktoré sme všetci dostali ako nezaslúžený dar, čo nás oslobodzuje a umožňuje nám prežívať naše rozdiely ako bohatstvo. Ježiš nás v skutočnosti nenazýva sluhami – teda ženami a mužmi s nižšou dôstojnosťou – ale priateľmi: dôverníkmi, hodnými poznať všetko, čo on prijal od Otca (porov. *Jn 15, 15*).

V čase skúšky

Priateľstvo s Ježišom nás chráni vo chvíľach skúšky. Dobré viem, že pandémia Covidu-19, z ktorej sa len ťažko dostávame, mala a naďalej má veľmi ťažké dôsledky na život mnohých z vás. Mám na mysli napríklad nútené zotrvanie doma po dlhý čas; ťažkosti mnohých študentov so zdravotným postihnutím, pokiaľ ide o prístup k nástrojom dištančného vzdelávania; dlhodobé prerušenie poskytovania osobných sociálnych služieb v mnohých krajinách a mnohé ďalšie ťažkosti, ktorým musel každý z vás čeliť. Predovšetkým však

² Synoda biskupov, *Prípravný dokument. Za synodálnu Cirkev: spoločenstvo, spoluúčasť a misia*, 2.

myslím na tých z vás, ktorí žijete v ústavných zariadeniach, a na utrpenie, ktoré vám spôsobilo nútené odlúčenie od vašich blízkych. Na týchto miestach bol navyše vírus veľmi agresívny a napriek obetavosti personálu si vyžiadal príliš veľa obetí. Vedzte, že pápež a Cirkev sú osobitne vám nablízku s láskou a nehou!

Cirkev stojí po boku tých z vás, ktorí stále bojujete s koronavírusom, a ako vždy, trvá na potrebe poskytnúť starostlivosť každému a na tom, aby zdravotné postihnutie nebolo prekážkou v prístupe k najlepšej dostupnej starostlivosti. V tomto zmysle už niektoré biskupské konferencie – ako napríklad konferencie Anglicka a Walesu³ a Spojených štátov⁴ – intervenovali a vyzvali, aby sa rešpektovalo právo každého na starostlivosť bez diskriminácie.

Evanjelium pre všetkých

Naše povolanie vyplýva z nášho priateľstva s Pánom. On si nás vyvolil, aby sme prinášali veľa ovocia a aby naše ovocie ostalo (porov. *Jn* 15, 16). Predstavil sa ako pravý vinič a chcel, aby každá ratolesť, ktorá je s ním spojená, prinášala ovocie. Áno, Ježiš chce, aby sme dosiahli „šťastie, pre ktoré sme boli stvorení. Chce, aby sme boli svätí, a nečaká, že sa uspokojíme s priemernou, zriedenou, povrchnou existenciou“ (apoštolská exhortácia *Gaudete et exsultate*, 1).

Evanjelium je aj pre teba! Je to Božie slovo, ktoré sa obracia na každého, utešuje a zároveň volá k obráteniu. Keď Druhý vatikánsky koncil hovorí o všeobecnom povolaní k svätosti, učí, že „všetci veriaci v Krista, akéhokoľvek stavu a postavenia, sú povolaní na plnosť kresťanského života a na dokonalosť v láske. [...] Na dosiahnutie tejto dokonalosti nech veriaci používajú sily, ktoré dostali podľa miery Kristovho daru, [...] aby sa poslušní vo všetkom Otcovej vôli celou dušou oddali Božej sláve a službe blížnemu“ (konštitúcia *Lumen gentium*, 40).

Evanjeliá nám hovoria, že keď sa niektorí ľudia so zdravotným postihnutím stretli s Ježišom, ich životy sa hlboko zmenili a stali sa jeho svedkami. To je i prípad muža slepého od narodenia, ktorý po Ježišovom uzdravení pred všetkými odvážne vyhlasuje, že Ježiš je prorok (porov. *Jn* 9, 17); a mnohí ďalší, ktorí s radosťou ohlasujú, čo pre nich Pán urobil.

Viem, že niektorí z vás žijú v neľahkých podmienkach. Chcel by som sa však osobne obrátiť na každého z vás a prípadne poprosiť členov vašej rodiny alebo vašich najbližších, ak je to potrebné, aby vám prečítali tieto moje slová alebo odovzdali túto moju výzvu. Prosím

³ Biskupská konferencia Anglicka a Walesu: *Coronavirus and Access to Treatment*, 20. apríl 2020.

⁴ Konferencia katolíckych biskupov USA – oddelenie pre verejné záležitosti: *Statement on Rationing Protocols by Health Care Professionals in Response to COVID-19*, 3. apríl 2020.

vás o modlitbu! Pán pozorne vypočuje modlitby tých, ktorí mu dôverujú. Nech nikto nehovorí: „Ja sa neviem modliť“, pretože, ako hovorí apoštol Pavol, „*Duch prichádza na pomoc našej slabosti, lebo nevieme ani to, za čo sa máme modliť, ako treba; a sám Duch sa prihovára za nás nevysloviteľnými vzdychmi*“ (Rim 8, 26). V evanjeliu Ježiš vždy vypočuje tých, čo sa na neho obracajú, hoci aj zdanlivo nepatričným spôsobom, možno len malým gestom (porov. *Lk 8, 44*), alebo krikom (porov. *Mk 10, 46*). Modliť sa je poslanie, ktoré je prístupné každému, a ja by som vám ho chcel zveriť osobitným spôsobom. Nikto nie je taký slabý, aby sa nemohol modliť, klaňať sa Pánovi, oslavovať jeho sväté meno a prihovárať sa za spásu sveta. Pred Všemohúcim si uvedomujeme, že sme si všetci rovní.

Drahí bratia a sestry, dnes je vaša modlitba ešte potrebnejšia ako kedykoľvek predtým. Svätá Terézia z Avily napísala, že „v týchto časoch treba, aby silní Boží priatelia podopierali slabých“.⁵ Čas pandémie nám jasne ukázal, že sme všetci zraniteľní: „Uvedomili sme si, že sa nachádzame na tej istej loďke, všetci krehkí a dezorientovaní, no na druhej strane aj dôležití a nevyhnutní; všetci povolaní veslovať spolu.“⁶ Prvým spôsobom, ako to urobiť, je modliť sa. Môžeme to robiť všetci a aj keď budeme potrebovať podporu ako Mojžiš (porov. *Ex 17, 10*), môžeme si byť istí, že Pán našu prosbu vypočuje.

Želám vám všetko dobré. Nech vás Pán požehnáva a Panna Mária nech vás ochraňuje.

Rím pri sv. Jánovi v Lateráne 20. novembra 2021

František

Z talianskeho originálu *Messaggio del Santo Padre Francesco in Occasione della Giornata Internazionale delle Persone con Disabilità* preložila M. Spišiaková.

⁵ Sv. Terézia od Ježiša: *Kniha života*. Košice : Kláštor bosých karmelitánok Lorinčík, 2015, kap. 15 ods. 5.

⁶ *Mimoriadna modlitba v čase epidémie*, 27. marca 2020. Slovenský preklad na:

<https://www.vaticannews.va/sk/papez/news/2020-03/meditacia-papeza-frantiska-pri-urbi-et-orbi-vitazne-zbrane-su-m.html>